

Helg

*i Birkeland
og Sædalen*

*Vi ser til
Sædalen*

Kom og gå sammen med meg ...

Nord i Telemark, like ved industribyen Rjukan, ligger Sør-Norges høyeste fjell. Med sine 1883 meter over havet ruver Gaustadtoppen majestetisk over de andre fjellpartiene i området.

TEKST: Kjersti Gautestad Norheim, sokneprest i Birkeland sokn

Fra toppen har man på en klarværsdag utsikt til nærmere en sjettedel av Norge, et syn som kan gjøre selv en sindig sørlending til en nasjonalromantiker. Likevel var det vandringen opp som gjorde mest inntrykk: Alle disse gruppene med ulike mennesker som vandret oppover langs den snirklete og ulendte stien. Det var unge og gamle, små og store. Noen løp. Andre strevte seg oppover mens pusten gikk tungt. Noen kjente hverandre, de fleste gjorde det ikke. Men vi gikk sammen. Av og til stoppet vi opp og vekslet noen ord, før vi fortsatte. Denne følelsen av fellesskap som oppstod vokste seg også større. For langs stien dukket det med ujevne mellomrom opp hauger med stein, små og store varder som varslet om at vi var på rett vei. Hauger som gjennom årene hadde vokst seg både store og synlige fordi andre vandrere hadde tatt seg bryet med å legge til stadig nye stein, slik at vi som fulgte fikk hjelp til å finne frem til målet.

For noen år siden kom det en ny film om sykkelreparatøren og oppfinneren Reodor Felgen som bor på en fjelltopp i bygda Flåklypa sammen med det bekymrede pinnsvinet Ludvig og den stadig optimistiske skjæra Solan Gundersen. Filmen *Solan og Ludvig – Herfra til Flåklypa* handler om en konkurranse mellom Flåklypa og nabobygda Slidre. Konkurransen går ut på å frakte en ost på en strabasøs ferd

gjennom skog, kratt og over fjell fra den ene bygden til den andre. Da den norske hip-hop gruppa Klovner i kamp ble bedt om å skrive musikk til filmen, skrev de sangen *Langt å gå*. En fantastisk sang om styrken som finnes i fellesskapet: «Å det er langt å gå. Hvem vet om vi kommer i mål» synger Klovner i kamp, før refrenget fortsetter: «Det trengs mer enn en kubbe for å lage et bål, så kom å gå sammen med meg.»

I livet er vi alle reisende, og vi trenger noen å reise sammen med. Kanskje er vi en broket forsamling, sånn som vi var på vei til Gaustadtoppen eller som Solan, Ludvig og gjengen i Flåklypa er det, men vi trenger hverandre. Vi trenger fellesskapet som kan gi mot og styrke til veien videre. Og så trenger vi å vite at noen har gått her før oss. Noen som har tatt seg bryet med å sette opp varder langs veien som stadig kan fortelle oss at vi er på rett vei.

Like fellesskap kan vi finne mange steder og på mange måter. Et av dem er i gudstjenesten. Om det er i Birkeland kirke eller på skolen i Sædalen, så handler gudstjenesten nettopp om dette: Om å vandre sammen uansett hva slags landskap vi befinner oss i. For som Klovner i kamp synger, så kan det være langt å gå, men vi har hverandre. Og så har vi en Gud som går med. Alltid og i alle ting. ●

Velkommen til gudstjeneste.

MISJONS-LØP!

I år som i fjor arrangerte Nattkafé misjonsdag. Med langbord ute i solen, boder med forskjellige aktiviteter og deilige kaker i kafeen lå alt til rette for en flott kveld.

TEKST OG FOTO: Maria Grødem Hosøy

På jakt et

Søndag 27.mai var den årlige friluftsgudstjenesten på Kirkebirkeland, i strålende sommervær.

TEKST OG FOTO: Gyrid Cecilie Nygård.

Kirkegjengere i alle aldre deltok på vandringen og gudstjenesten, og 8-åringer var spesielt invitert til å delta. En fin gjeng unger jaktet kirkeskatter langs veien. Det ble også tid til historier om den gamle kirken og kirkeveien fra lokalhistoriker Oddvar Skre og kateket Ingunn Myklebust. Etter gudstjenesten hadde KFUK speidergruppen stelt i stand deilig kirkekafe i solen. ●

BIRKELAND • BØNES • SKJULD • SLETTESANEN • STOREVIKT • SBRIDGE
Menighetsbladsamarbeidet

Helg i Birkeland

Utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og fem andre menigheter i Bergen. Bladet er et informasjonsorgan som sendes alle hjem og regnes ikke som uadressert reklame.

Levering av stoff:

Leveres menighetskontoret eller sendes birkeland.menighet@bergen.kirken.no

Lokalredaksjon:

Eli Heggdal og Hilde Wolter. birkeland.menighet@kirken.no

Annonser side 5 - 16 (fellessider):

Tove Elin Nygaard, to-eli-n@online.no

Sentralredaksjon:

Redaktør Magne Fonn Hafskor
922 94 877 - eyecu@online.no
Kun henvendelser ang. «fellesstoff» side 5-16. All annen kontakt: Se lokalredaksjon.

Grafisk produksjon:

Dragefjellet Media AS
55 23 25 47 - post@dragefjellet.no

Trykk: Molvik Grafisk

Deadline neste nummer:
Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer:
Tirsdag 11. september

Kvelden startet med misjonstorg hvor man kunne betale for forskjellige aktiviteter som blant annet svampekasting, blikkbokskasting og håndbak. I tillegg kunne man få seg fletter i håret, neglelakk på fingrene eller prøve noen skudd på et fotballmål. Komiteen hadde mange kjekke aktiviteter å by på som var til glede for alle som kom. Senere på kvelden startet misjonsløpet hvor deltakerne hadde skaffet seg sponsorer for

å samle inn penger til misjonsprosjektet. I 20 minutter løp de runder på ca. 300 meter og innsatsen var glimrende. Etter at misjonsløpet var ferdig samlet alle seg inne for andakt, lovsang og bønn. I tillegg ble det avslørt hvor mye ungdommene hadde samlet inn i løpet av kvelden. Hele 3868 kroner ble samlet inn og pengene går til misjonsprosjektet som i år var vennskapsmenighetene i Estland. ●

ter kirkeskatter

Over: Prest Atle Moe bak alteret som er tilrettelagt av St. Georgs Gilde. Over, til høyre: Midtun skolekorps spiller under gudstjenesten. Til høyre: Speidere fra KFUK stilte med kirkekaffe.

FOTO: MORTEN WANVIK

Sommerkonserter i en åpen kirke

Legg kveldsturen innom Birkeland kirke denne sommeren!

Hver søndag vil kantorene åpne dørene fra kl. 2030 til kl. 21.00, deretter blir det konsert fra kl. 21.00-2130.

- **Søndag 24.juni kl.21.00**
Organist: Ottar Erling Arnestad.
Musikk av blant annet Bjarne Sløgedal, Wely, Lübeck, Franck.

- **Søndag 1.juli kl.21.00**
Organist: Ottar Erling Arnestad.
Musikk av blant annet Torleif Aamodt, Franck, Rheinberger.

- **Søndag 8.juli kl.21.00**
Organist: Carsten Dyngeland.
Musikk av blant annet J.S. Bach, Rutter, norske folketoner.

- **Søndag 15.juli kl.21.00**
Organist: Carsten Dyngeland.
Musikk av blant annet Schubert, originalkomposisjoner, Bach.

- **Søndag 22.juli kl.21.00**
Organist: Carsten Dyngeland
Musikk av blant annet Widor, Sløgedal, folketoner.

- **Søndag 29.juli kl.21.00**
Organist: Ottar Erling Arnestad
Musikk av blant annet Oscar Hansen, Trond Kverno, A. Sandvold, Olsok-musikk

Velkommen
innom!

Velkommen som konfirmant i Birkeland og Sædalen 2018-2019

■ Birkeland

Påmelding

Elektronisk påmelding åpner onsdag 13. juni kl.10.00. Her vil man kunne ønske gruppe, konfirmasjonsdag og tidspunkt.

Informasjon

Mer informasjon og lenke til

påmelding finner dere på hjemmesiden:
www.birkeland.menighet.no

Oppstartmøte

Merk dato for oppstartsmøte for konfirmanter: tirsdag 21.august i kirken (jenter kl. 16, gutter kl. 17) ●

■ Sædalen

Konfirmantundervisning med middag i Kringlebotn aktivitetshus, konfirmanleir, KRIK-treninger, ten-klubb og nyttårsleir er noe av det du kan være med på som konfirmant i Sædalen menighet.

Påmelding

Elektronisk påmelding åpner onsdag 13. juni kl. 10. Velg gruppen «Sædalen leir» og bli med på et innholdsrikt år!

Kirke eller skole

Selve konfirmasjonsdagen kan feires på gudstjeneste på Sædalen skole eller i Birkeland kirke.

Informasjon

Les mer på:
www.sedalenmenighet.no

Andre spørsmål?
Kontakt prest Leidulf Øy,
489 91 909 ●

En sterk og modig kvinne

Kattas Figurteater Ensemble satte i fjerde opp forestillingen «Katharinas stemmer», som tar for seg store spørsmål rundt liv og valg for Katharina von Bora – nonnen som ble gift med Martin Luther.

TEKST: Lise McKinnon

Det var Tunsberg bispedømmeråd som, sammen med Kirkerådet, tok initiativ til at vi fikk en nyskrevet forestilling til refomasjonsjubileet. Over tredve menigheter og festivaler booket inn produksjonen.

Den ble også satt opp utenfor Norges grenser, med egne forestillinger på Den internasjonale barne- og ungdomsteaterfestivalen i Subotica (Serbia), i St. Görans kirke (Stockholm) – og på dukketeaterfestivalen Festival of Wonders i den danske Silkeborg kirke, der jeg så den.

Stykket handler om Katharina von Bora – en av 12 nonner som rømte fra Marienthron Kloster i 1523. Forestillingen ga meg et levende inntrykk av sjelekalene hun hadde før hun flyktet fra klosteret, og inspirerte meg til å lære mer om denne spesielle kvinnen. Katharina er i stykket fremstilt av skuespilleren og buktaleren Cecilie Schilling, mens Luther og Leo er buktalerdukker.

PORTRETT: Mens Katharina ventet på å finne en passende mann å gifte seg med, bodde hun i huset til Lucas Cranach den eldre – som har malt det berømte portrettet av henne.

Vi møter henne idet hun, full av tvil, sniker seg inn i kirkerommet for å ha en stille samtale med Gud. Det hun får der, er tvert imot en heftig diskusjon med Martin Luther og Pave Leo X. Det ender med at Luthers argumenter vinner, og Katharina bestemmer seg for å rømme.

Troen på botsøvelser

Om Katharinas liv før hun snek seg ut av klosteret Marienthron påskenenatten 1523, finnes det få opplysninger. Hun ble sannsynligvis født i januar 1499 i Lippendorf. Faren var en lavadelsmann som het Hans von Bora. Moren døde mens Katharina ennå var barn, og da faren giftet seg på ny, var det ikke lenger penger til å betale for undervisning i den klosterskolen hun begynte i seks år gammel. I 1509 ble hun derfor sendt til cistercienserklosteret Marienthron i Nimbschen for å forberede seg på en fremtid som nonne. Å bli nonne var, som kjent, en nokså vanlig skjebne for unge piker av god familie som ikke hadde noen medgift som kunne friste en passende frier.

I en tid med avlatshandel og troen på at forbønn kunne hjelpe de døde gjennom skjærsilden, var dessuten tanken på de mange bønnene fremsagt i et kloster til stor trøst. Følgende viser hvor sterk troen på botsøvelser var: Mens Luther ennå var munk, ble han sammen med en klosterbror sendt på oppdrag til Roma vinteren 1510/1511. Da foretok han seg en rekke botsøvelser. Han sa han var svært lei seg fordi hans far og mor fremdeles levde – *«for jeg skulle gjerne ha frelst dem fra skjærsilden»*.

Fra nonneløfte til ekteskapsløfte

I 1515 avla Katharina sitt nonneløfte. To år senere kom tesene i Worms, som vi nylig har feiret, og innen fem år fra det hadde nonner begynte å forlate klostre uten at det fikk farlige konsekvenser for

dem. Det hadde nemlig vært streng straff for å flykte fra et kloster. Av de tolv som flyktet fra Marienthron, kunne tre dra tilbake til sine familier. De øvrige ni ble det Martin Luther og hans medhjelperes ansvar å hjelpe da de kom til Wittenberg.

Til de fleste fant de fort passende ektefeller blant de mange prester og tidligere munkere som nå hadde fått frihet til å gifte seg. Luther selv skal ha hatt et godt øye til en av Katharinas venninner, men vegret seg for å inngå ekteskap (selv om han oppmuntret alle andre til å gjøre det) fordi han var lyst i bann av både keiseren og paven, og følgelig kunne vente å bli drept når som helst.

Katharina og en ung mann ved navn Baumgartner, som var på besøk i Wittenberg, «fant hverandre», men da han dro hjem til Nürnberg for å fortelle det til sin familie, hørte de aldri noe mer fra ham – Katharina var jo slett ikke noe «godt» gifte. Snart var alle gift, med unntak av Katharina.

Luther fant en annen ekteskapskandidat, men Katharina nektet å ha ham. Hun ville velge selv, og de eneste hun kunne tenke seg, sa hun, var herr Amsdorff (en av Luthers venner) eller doktor Martinus, altså Luther selv. Mars og april 1525 var de verste ukene i det mitttyske bondeopprøret, og midt i dette smeller Luther til med: *«for å ergre og trosse djevelen og alle hans drabanter skal jeg likevel gifte meg med min Käthe»*. De giftet

seg 13. juni, og 27. juni ble den offisielle bryllupsfesten holdt.

Ingen «stille fred»

Mange romaner er skrevet om Katharina von Bora, fra de rene «love stories» til noen som holder seg rimelig nøkternt til det historiske forløpet. I forordet til en bok fra 1939 spør den tyske (mannlige!) forfatteren seg hva en livsledsagerinne betyr for en åndsgigant som Martin Luther: «*Hun kan nok betrakte hans kjempeverk med ærefrykt og – vemod, men rekke ham en hjelpende hånd i det! - Se, det er en slik kvinnehånd for svak til*» skriver han, og legger til: «*Under de brusende verdensstormer bar hun stillheten med seg der hun gikk*».

En annen forfatter, også tysk og mannlig, skriver i 1882: «*Jeg har stillet meg til Oppgave at belyse Luther i hans huslige Livs stille Fred*». Ut fra de fakta vi har om familien Luther, kan vi slå

fast at «stille fred» var en mangelvare i dette hjemmet.

Katharina hadde både en sterk vilje og en sterk hånd, og mengder av mot og handlekraft. Seks egne barn fikk de i løpet av åtte år, dessuten tok de seg av flere grupper med foreldreløse barn av slektninger og venner.

De bodde i et tidligere augustinerkloster, «Svarteklosteret» i Wittenberg, der det var god plass til å drive et privat studenthjem, noe som var vanlig at en professor kunne ha på den tiden. Alt dette var Käthes ansvar, i tillegg til dyrking av jord, griseoppdrett,

og salg av produkter for å spe på husholdningen.

Luthers gasje som professor var ikke høy, og han nektet å ta betaling for bøkene sine eller penger for undervisningen av studentene.

«Herr Käthe»

Det var vanlig med mellom 35-50 personer til bords. I tillegg kom det gjester fra nær og fjern. Ved

sammenkomster om kveldene pleide Katharina å være til stede, stikk i strid med vanlig skikk. Hun var heller ikke redd for å delta i samtalene. Altså ingen ærbødig og underdanig tradisjonell hustru.

Men en god kone var hun, som var bekymret for sin manns store arbeidsbyrde og hans mange reiser. Luther på sin side var klar over hvor dyktig hun var, og kalte henne «herr Käthe», siden hun så kompetent ordnet opp i alt det praktiske.

Martin Luther satte stor pris på familielivet da han endelig var kommet inn i ektestanden, og lukket seg slett ikke inne på sitt arbeidsværelse. Han har til og med en beskrivelse om at eldste sønnen Hans en gang sang så høyt inne på kontoret, at faren måtte be ham dempe seg.

Men barnene ble strengt oppdradd etter tidens skikk. En forunderlig ting kan det synes at Luther i et brev til sin Käthe gir henne råd om hvordan hun bør avvenne («gjør det gradvis» skriver han) sitt daværende diebarn. Det skulle tyde på at han har sittet og lyttet når hans kone hadde besøk av andre kvinner mens de pratet, inntil han mente han kunne «forelese» over det emnet også.

Reddet av kurfyrsten

42 år var Luther da han giftet seg med Katharina, som da var 26. De startet sitt ekteskap uten noen form for jordisk gods. Svarteklosteret hadde Luther bodd i etter at munkene hadde forlatt det, og bygningen var begynt å forfalle. Ved hjelp av bryllupsgaver kunne de nygifte gradvis begynne å skape et hjem der.

På grunn av Katharinas flid og driftighet klarte hun i årenes løp å legge penger til side, og det ble igjen investert i eiendom, blant annet en stor hage utenfor Wittenberg og et lite adelsgods, Zöllsdorf, som hun kjøpte av sin bror. Men at en kvinne kunne handle så egenrådige førte også til ondsinnet sladder i byen, noe som Martin Luther selv var klar over.

Han var også bekymret for hva som ville skje med henne når han døde, ettersom all eiendom etter loven tilhørte mannen, og en kvinne ikke kunne arve. Luther innsatte likevel Katharina som arving da han skrev sitt testa-

Fakta: Katharinas stemmer

- Kirkespillet om Katharina von Bora er produsert av Kattas Figurateater Ensemble fra Tønsberg – i samarbeid med Tønsberg bispedømme og Klingende kirkelandskap.
- Katharina spilles av sangeren, skuespilleren og buktaleren Cecilie Schilling. Organist og professor i musikk, Bjørn Andor Drage, har komponert musikken, og er forestillingens musiker.
- Nye oppsetninger av stykket kan bestilles på iselin@kattas.no eller anne@kattas.no.
- Mer informasjon: www.kattas.no eller mobiltelefon 970 80 265.

EKTEPARET LUTHER PÅ PREKESTOLEN:

Martin Luther var 42 år da han giftet seg med Katharina von Bora, som da var 26.

FOTO: ØYSTEIN SKAR

mente, og da han døde i 1546, ble ganske riktig testamentet erklært ugyldig. Det var kurfyrsten som grep inn på vegne av Katharina, og det endte med at hun fikk beholde det ekte-mannen hadde testamentert henne.

I september 1552 skulle Katharina kjøre med sine barn Paul og Margarete fra Wittenberg til Torgau etter at det hadde vært flere pesttilfeller i Svarteklosteret. På veien ble hestene skremt, og Katharina falt av vognen. Skadet ble hun ført til Torgau, hvor hun døde 20. desember. ●

Til alle som er interessert i historie, vil jeg varmt anbefale Heinz Schilling: Martin Luther: Rebell i en brytningstid (Vårt Land Forlag, 2017). Der får man blant annet eksempler på at «fake news» ikke er noen oppfinnelse fra vårt århundre.

Bjørgvin bispedømme 950 år

Sundag 8. juli feirar Bjørgvin bispedømme 950 år med ei festgudsteneste på Selja kloster. H.M. Dronning Sonja vil vera til stades.

TEKST: Jens Z. Meyer

Festgudstenesta, *Seljumannamessa*, tek til kl. 11.30, og blir leia av biskop Halvor Nordhaug, som også vil preika. Andre medverkande er mellom andre biskop Bernt Eidsvig i Den katolske kyrkja og Bergen domkor, saman med eit prosjektkor frå heile bispedømmet.

Frå Selja til Bjørgvin

Omlag 1068 e. Kr. oppretta Olav Kyrre eit vestnorsk bispedømme med bispesete på øya Selja i Selje kommune. Dei heilage frå Selja var så viktige for den unge kyrkja i Noreg at Selja var blitt det fyrste kraftsenteret i norsk kyrkjehistorie. Bjørgvin bispedømme dekkjer i dag

heile Hordaland og Sogn og Fjordane, med 182 sokn i 59 kommunar. Kyrkja i Bjørgvin samlar også i vår tid menneske i alle bygder og byar i glede og sorg, i helg og kvardag for å møta kvarandre og æra Den treeinige Gud.

Kongeleg besøk

I 1968 besøkte dåverande Kong Olav og Kronprins Harald med Sonja Haraldsen Selja i samband med 900 års-jubileet for Bjørgvin bispedømme.

Hennar Majestet Dronninga.

FOTO: J. GOMNÆS/DET KONGELIGE HOFF

Selja kloster.
FOTO: KARI S. MURI

Kystpilegrimsleia opnar

I juni opnast Kystpilegrimsleia, mellomalderen si seglingslei langs kysten.

Tradisjonsbåten R/S Risør II (biletet under) seglar frå Eigersund i sør til Nidaros i nord. Undervegs blir det markeringar fleire stader. Riksantikvaren, fylkeskommunar og fire bispedøme har stått saman i arbeidet med leia, som no er godkjend som nasjonal pilegrimsveg og del av dei europeiske kulturvegane. Alle interesserte, kystfolk, kyrkjefolk og alt godtfolk er inviterte til å delta på den store festen langs den vakre Vestlandskysten.

Eigne markeringar:

- Moster – tirsdag 5. juni kl. 10
- Halsnøy Kloster – onsdag 6. juni kl. 17:30
- Bergen - laurdag 9. juni kl. 11
- Kinn/Kinnaspelet - laurdag 16. juni kl. 16:30
- Selja kloster – søndag 8. juli kl. 11:30

*Kontakt: Kulturrådgjever i Bjørgvin bispedøme, Ragna Sofie Grung Moe
rm548@kyrkja.no - 952 773 71*

Dette var eit av dei fyrste offisielle programma for det nyforlova kronprinsparet. I år vil H. M Dronning Sonja vitje Selja att i samband med 950 års-jubiléet.

Fyrste båt frå Selje til øya Selja startar kl. 09.30. Siste båt går kl. 10.30 frå Selje sentrum. Ver tidleg ute. ●

For meir informasjon om båtavgang, overnatting, kulturarrangement og billetter, sjå kyrkja.no/bjorgvin

Biskop Halvor Nordhaug.
FOTO: JOSTEIN RISA

Kyrkjeferd i veteranbåtar

Søndag 5. august vil det gå tre veteranbåtar frå Bergen til Hamre kyrkje, der det, i samarbeid med Kystsogevøkene, vert halde festgudsteneste.

TEKST: Magne Fonn Hafskor

Veteranbåtane MS Vestgar, MS Atløy og MS Granvin vil gå frå Bergen om morgonen, med stopp i Bis-kopshavn, Eidsvåg, Salhus, Frekhaug og Steinstø, og med retur etter gudst-enesta. Folk vert oppfordra til å reisa med desse båtane til gudstenesta på Osterøy. Dei fleste gudstenestene elles i prostiet vert avlyste denne dagen, med unnatak av Åsane og Arna kyrkjer.

Og det er god grunn til å setje av denne dagen til ei kyrkjeferd i gamal stil, gjerne iførd tidsrette klede. Ifølgje dagleg leiar i stiftinga Kystsogevøkene, Kjell Magnus Økland, bør du også få med deg den offisielle opninga av Kyst-sogevøkene på Bryggen i Bergen dagen før, som blir ein gedigen folkefest.

– Dette blir truleg den største utandørs hendinga i Bergen i 2018, med mindre Brann vinn serien, seier han.

Opninga blir halden saman med den fire dagar lange veteranbåtfesten Fjordsteam, som byrjar torsdagen og avsluttar søndagen, medan Kyst-sogevøkene vil halde det gåande med ei rekkje arrangement like fram til 16. september.

Feiring av kystkulturen

Den sjøveis kyrkjereisa blir nok uansett eit av høgdepunkta under den halv-annan månad lange feiringa av kyst-kulturen. At nettopp Hamre kyrkje blei vald ut, er ikkje tilfeldig. Ifølgje Digitalt Museum var Hamre prestegjeld, eller

Hamarr, like frå mellomalderen eitt av dei største på Vestlandet, og strekte seg frå Sandviken ved Bergen og heilt til Modalen og Eksingedalen.

– Eg skjønar litt kvifor, seier Økland.

– Når du tenkjer på sjøveien, så ligg Hamre kyrkje supersentralt til på eit hjørne av Osterøy, like ved der Osterfjorden, Sørfjorden, Byfjorden og Radfjorden frå nord møtes som i ein kross.

Den noverande Hamre kyrkje blei antakeleg bygd i 1622 (altertavla har inskripsjonen 1622), og har dermed stått i snart 400 år. Det største jubileet blir likevel i 2024, då det kan markerast at det er 1000 år sidan Mostratinget vedtok at Hamre skulle vere hovudkyrkje for heile Norhordland.

– Du får eit viss historisk sus over deg når du vitjar kyrkjebygningar med så lang historie, seier Økland, som lovar at det vil bli sett av tid både til musikk og omvisning under arrangementet, før veteranbåtane returnerar til byen kl. 13.00.

På vegen tilbake vil dei tre båtane treffa andre veteranbåtar nord i Byfjorden, som dei så vil kappkjøre med inn mot byen.

– **Blei kyrkjegjengarane frakta i så store båtar i gamal tid?**

– Nei, det vanlege i gamal tid var at det vart nytta robåtar.

– **Kva er drivkrafta bak eit slikt arrangement?**

– Poenget vårt er å få fram kvifor kyrkja blei plassert der ho er, og å visa at sjøen var den viktigaste ferdselsvegen i gamal tid. Så det er litt i folkeopplys-

ningas teneste. Samstundes trur eg at det vil bli ei fin oppleving for alle, og noko me kan gjere fleire gongar.

Fleire kyrkjereiser

Faktisk vil det by seg fleire høve alle-reie under årets vidare markering av Kystsogevøkene.

– Me håpar å få til sjøveis kyrkje-reiser på alle dei sju søndagane som er innanfor festivalen. Avtale er allereie gjort med Herdla kyrkje, der blir det sett opp rute med veteranbåten Vestgar frå Kystmuseet i Øygarden og Vikebø til Herdla søndag 2. september. Eg håpar at ideen kan spreie seg; at folk tenkjer «dette kunne vore gjort i vår kyrkje». Det einaste kravet me stiller, er at kyrkja må vere plassert i nærleik av fjorden.

Han trur at dette er eit konsept som Kystsogevøkene kan byggja vidare på, med nye kyrkjer og nye opplevingar for kvart år. Samstundes kan ein bruka høvet til å fortelja den einskilde kyrkjas historie.

– Eg og Ragna Sofie Grung-Moe ved Bjørgvin bispedømmekontor hadde ideen. Me har oppmoda Hamre om å ta i bruk lokalavisa; skriv at det er noko ekstra som skjer, og gjerne få fram litt av Hamrekyrkjas lange historie.

– **Det gjeld vel også for Herdla kyrkje?**

– Ja, og historien der fortentar verkeleg å bli fortalt.

Denne kyrkja blei riven etter å ha blitt stormskada i 1861. Ved gjenoppbygginga to år seinare var det krav om

KLAR FOR KYRKJEFERD: M/S Vestgar, som er ein av dei tre veteranbåtane som skal frakta folk til Hamre kyrkje, er ein tidlegare langrutebåt for Øygarden som i ein periode blei brukt som misjonsbåt for pinsesørsla – under namnet Fredsbudet. FOTO: ANDREW ABBOTT/CREATIVE COMMONS

at den nye kyrkja måtte utvidast, og kvar av bøndene blei pålagt å bidra med eitt mål brotstein. Denne forteljinga skal gjenskapast i Herdlevågen like etter gudstenesta 2. september. Det vil då kome fem robåtar lasta med stein, som så vil bli lasta over på ei vogn og trukke av hest fram til kyrkja.

– Me tenkte at steinen kan brukast til å laga noko; og få fram korleis folk har slite for å få bygd kyrkjene våre. Eg er viss på at det finst mange liknande historiar; det gjeld berre å få dei fram.

>>

SER FRAM TIL OPNINGSFESTEN:

– Kystsogevekenes opningsfest blir truleg den største utandørs hendinga i Bergen i 2018, med mindre Brann vinn serien, seier Kjell Magnus Økland.

FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.

E-post:
sylvi@fanaposten.no

EIT GAMALT HUS: Hamre kyrkje blei antakeleg bygd i 1622 og har dermed stått i snart 400 år. Det største jubileet blir likevel i 2024, då det er 1000 år sidan Mostratinget vedtok at Hamre skulle vere hovudkyrkje for heile Nordhordland. FOTO: EDVIN BRATLI

Kystsogeveke varer som nemnd i sju veker, frå laurdag 4. august til søndag 16. september, med ei rekkje ulike aktivitetar i 22 kommunar – frå Gulen i nord til Sveio i sør. Årets avslutning blir med ein eigen tre dagers seglskute-fest i Rosendal.

– Mange litt mindre skøyter og skuter med segl er allereie påmeld, seier Øk-

SKULEDAG PÅ SJØEN: Skuleelevar frå Nordhordland fekk i fjor fekk ein heil skuledag om bord i Brørvikskuto, ein kopi av ei gamal ostraskute brukt til å frakte ved for salg frå Bolstad og Stamnes og inn til byen. FOTO: KJELL MAGNUS ØKLAND

land, og fortel at ideen oppstod spontant i fjor, i og med markeringa av at det var 140 år sidan galeasen *Loyal* blei bygd i Rosendal av Knut Johannesen Nes. Dette var same mann som bygde hardangerjakta *Gjøa*, som Roald Amundsen brukte under reisa gjennom Nordvestpassasjen. *Loyal* har vore omfattande restaurert i seinare år, og var

OSELVARAR OG OPTIMIST-JOLLE:

Folkeakademiet i Sund og Sund Kystlag er sentrale arrangørar for Trellevikstemnet, som er ein del av Kystsogevekene – med arrangementet både på land og sjø.

FOTO: KJELL MAGNUS ØKLAND

frå 1997 i bruk som turist- og opplevingsbåt med base i Bergen og Førlandsvåg, før den blei seld til Florø i 2015. Entusiastar i Rosendal restaurerer no ei anna skute, Gurine, som dei håpar å ha klar til sjøsetting til neste år.

– Dette er eit stort prosjekt som dei har arbeidd med i 6-7 år. Eg trur dei har lagt ned nærare 35.000 dugnadstimar så langt. Dei som gjer det, er ein god gjeng med stort pågangsmot.

– Det er vel ord som kan passa på deg og Kystsogevekene også. Kvifor gjer du dette?

– Det er eit stort spørsmål. Eg kan svare med å sei at sjøen alltid har vore en uhyre sentral del av det å vere vestlending. Du kan få eit viktig sitat – som er at dei norske tradisjonsbåtane har vore forutsetninga for å kunne busetje seg langs norskekysten. Ein båtlau mann er bunden til landet.

Gjennom dei siste 50-60 åra har dette endra seg dramatisk, ved at vegen på land heller enn sjøen er blitt reisemåten. Historisk sett er dette ei svært gjennomgripande endring.

– Thor Heyerdahl var oppteken av at folk heiste segl før dei sala hest. 90 prosent av verdas varetransport skjer framleis på sjøen og havet. Så det eg tenkjer, er at det er viktig å lage arrangement som får fram sjøens betydning – både tradisjonelt og framover. Eg trur nok at ein god del av framtida her på Vestlandet også vil vera avhengig av marine næringar. ●

REGATTA I HJELTEFJORDEN: Starten på Hauststormseilasen til Fedje går også i år på Herdlaflaket i Hjeltefjorden.

FOTO: KJELL MAGNUS ØKLAND

Sommerleirer på Wallemtunet

Leir er spennende! Bli med på lek, moro, grilling, fjellturer, fotball, volleyball, sporløp, spennende kubbspillkamper og mye annet!

På leir treffer du gamle og nye venner. Det er godt fellesskap, aktiviteter og samlinger der vi får høre spennende fortellinger fra Bibelen. Sommerleirene på Wallemtunet er et av årets store høydepunkter for mange, og leirstedet ligger i flotte naturomgivelser på Kvamskogen.

• **Sommerleir 7-10 år:**

24. – 26. juni. Kr. 700,-

• **Familieleir:** Fredag 29. juni – søndag 1. juli. Voksne: kr. 700. 4-12 år: kr. 500. 0-3 år: Gratis

Påmelding: 907 72 703 eller bergen@sondagsskolen.no
Påmeldingsfrist: 11. juni 2018

Akasia
- verdier for generasjoner

Akasia har lang erfaring med gravstell, og våre dyktige gartnere steller i dag vel 8000 graver på 27 gravplasser i Bergen.

Vi tilbyr et stort utvalg av stelleavtaler og spesialtilpassede avtaler etter ditt behov.

Dersom du signerer helårs stelleavtale med oss for 2018, tilbyr vi gratis sommerblomster i år. Pris: kun kr. 1990. Bestillingsfrist: 21. juni.

Kontakt oss: 55 59 39 00 - gravstell@akasia.no

VI TRENG FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg? Kvart år svarar vi samla kring 200 000 samtalar via telefon og internett, likevel er det ein av tre som ikkje får svar.

Les meir og meld di interesse på kirkens-sos.no

Å snakke med folk om livet gir mening.

FANA & FYLLINGSDALEN
BEGRAVELSESBYRÅ AS

**Et byrå for hele
Bergen og omegn**

Døgntelefon 55 13 40 04
Vi har lang erfaring og rimeligere priser.
www.ff-begravelsesbyraa.no

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP
POLDEN

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Heine
Polden

Cathrine
Polden Mjse

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. SOTRA
2. etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Gav pris- pengar til fengsels- arbeid i Kongo

CRUX Kalfarhuset oppfølgingscenter blei den 8. april tildelt Johan Nordahl Brun-prisen for sitt diakonale arbeid for menneske som ønskjer eit liv utan å vera avhengige av rus og kriminalitet. Prispengane gjev dei til arbeid blant fangar i Kongo.

Fakta:

Johan Nordahl Brun-prisen

- Johan Nordahl Brun-prisen blei første gang delt ut i 2012, etter eit initiativ frå biskop Halvor Nordhaug.
- Prisen skal gå til ein person, institusjon eller verksemd med tilknytting til Bergen eller Bjørgvin bispedømme, og som har markert seg i kyrkje og/eller samfunnsliv på ein måte som vidarefører noko av arven etter Johan Nordahl Brun.
- Johan Nordahl Brun (1745-1816) var biskop i Bjørgvin frå 1803 til sin død, og var kjent for å ha eit sosialt engasjement for samfunnets svakaste.
- Som diktar skreiv han påskesalmen «Jesus lever graven brast» – og Bergens nasjonalsong, «Nystemten».

Fakta:

Kalfar- huset

- Kalfarhuset (CRUX Kalfaret Behandlingscenter) blei starta i 1994 av Kjell og Alvild Grønner som eit pionerprosjekt i Noreg, og blei det første oppfølgingscenteret i Kirkens Sosialtjeneste.
- Ekteparet Grønner så behovet for eit tilbud for dei som var på veg ut av fengselet eller rusbehandling, eller allereie var komne ut, og som sleit med å finne inngang i samfunnet utanfor.
- Kalfarhuset vert i dag leia av Ragnar Tesdal, og er eit tydeleg kristent tilbud til menneske som ønskjer å arbeide med endring for å oppna eit liv utan rusavhengighet og kriminalitet.
- Meir informasjon: www.stiftelsen-crux.no

VERDIG PRISVINNAR: – CRUX Kalfarhuset har vunne anerkjennelse både i kyrkja og i samfunnet på breid front, sa Halvor Nordhaug. Til høgre: Ragnar Tesdal.

TEKST OG FOTO: Jens Z. Meyer

Prisvinnaren skal etter regelen gje bort pengegåva på 20.000 kr til nokon andre. Sjølv har Kalfarhuset tidlegare fått to andre prisvinnarar sine premiepengar, og når dei no skulle finna ein mottakar, valde dei å gje pengane til Kari Hilde French sitt arbeid blant fangar i Kongo.

French har nyleg besøkt Kalfarhuset, og verksemdsleiar Ragnar Tesdal brukte mykje av takketalen til å snakka varmt om kor imponerte dei var av det dei fekk høyra om arbeidet ho er engasjert i. Han leier sjølv ei verksemd som for ein stor del arbeider blant noverande og tidlegare innsette, og skjønar kva dette kan bety for dei som er fangar under særns vanskelege kår i Kongo.

Fangar hjelper fanger-prosjektet

Joshua French og Tjostolv Moland blei fengsla i Kongo i 2009. Dei hadde ikkje vore lenge i fengsel før dei blei sterkt berørt av nauda dei opplevde blant mange av medfangane. Dette blei starten på eit prosjekt kalt «Fangar hjelper fanger».

Kari Hilde French fortalde om dette i takkeorda, som vart formidla av fetteren hennar. Me fekk vidare vita at prosjektet, gjennom pengegaver frå folk i Noreg, fekk ordna med naudhjelp for fangar i form av matvarer, og at dei starta ein klinikk, og slik berga mange liv.

Prosjektet har fortsatt etter at Joshua French blei sluppet fri i 2017, og pengane Kalfarhuset gjev vidare vil bli brukt til å hjelpe kongolesiske fangar. Pengane blir sett inn på ein klientkonto hos advokatfirmaet Tveter og Kløvfjell for å sikra transparens for bruken av midlane.

Biskopen utfordra styresmaktene

Johan Nordahl Brun-prisen blei delt ut på biskopen si mottaking i Korskirken, og i talen sin kom biskopen med ei politisk utfordring til styresmaktene ved Kriminalomsorgsdirektoratet.

– Dei har stramma inn permisjonspraksisen innan kriminalomsorga, og slik gjort det vanskelegare for dei innsette å ta del i dei aktivitetane som ein institusjon som Kalfarhuset tilbyr. Dette har øydelagt mykje for senteret sitt arbeid, og framstår som ein trist og feilslått politikk drive fram meir av tanken om straff som gjengjelding enn som rehabilitering. Eg håpar at styresmaktene her vil leggje om kursen og vende tilbake til ein meir open praksis, sa biskopen.

Utdelinga var ellers prega av flotte kulturelle innslag, både ved Kalfarhuset sitt eige kor, Bækkalokket, Julian Mistic og Christine Gulbrandsen.

Brubyggjarar

Prisen skal gå til personar eller institu-

FEKK JNB-PRISEN 2018: Ragnar Tesdal, leiar for CRUX Kalfarhuset oppfølgingscenter, tok i mot prisen saman med staben sin.

sjonar som har virka som brubyggjarar mellom kyrkja og samfunnet elles. I grunngevinga sa jurymedlem Arne L. Lynngård frå Kirkens Bymisjon at juryen meiner CRUX Kalfarhuset si diakonale teneste utgjer ein vesentleg del av kyrkja si formidling av evangeliet om Guds kjærleik til alle menneske.

Byråd Anna Elisa Tryti representerte Bergen kommune, og sa at Kalfarhuset i mange år har bidratt som ein viktig aktør i arbeidet for eit samfunn prega av likeverd og respekt der menneske med ein vanskeleg livshistorie blir gitt høve til å finne sin plass i fellesskapet.

– Det har difor vore naturleg for offentlege styresmaker både sentralt og lokalt å støtta senteret. Bergen kommune er den viktigaste økonomiske bidragsytaren til Kalfarhuset, og viser på denne måten kor viktig senteret sitt arbeid er for byen, sa byråden. ●

Kan digitale orgler erstatte de akustiske?

MODERNE ORGEL, GAMMELT NAVN:

Orgelbyggefirmaet Johannus regner dette praktfulle digitalinstrumentet som sitt mesterstykke, og ga det navnet Rembrandt 350.

Fellesrådet ønsker å invitere til en bred samtale om alternativer til pipeorgel.

TEKST: Magne Fonn Hafskor

Ledig engasjement: Annonseeslger

Dette bladet utgis i samarbeid mellom Birkeland, Bønes, Skjold, Slettebakken, Storetveit og Søreide menigheter.

Åtte sider er lokalstoff, de resterende sidene er felles for alle menighetene. Bladene kommer ut fem ganger årlig, og opplaget for hvert nummer er vel 30 000 eksemplarer.

Vi søker en dyktig annonseslger som vil arbeide med provisjonsbasert salg av annonser til fellesdelen.

Ta kontakt med Tove Elin Nygaard, to-eli-n@online.no for ytterligere informasjon

Digitale orgel kan nå kjøpes for 10-20 prosent av kostnaden til fullskala akustiske pipeorgel. Å betale 500.000 kroner for et digitalt orgel i stedet for 3-6 millioner for et pipeorgel, vil kunne frigjøre midler som vil kunne brukes til å utstyre kirkene med andre instrumenter, for eksempel flygel. Det vil også kunne frigjøre betydelige midler, blant annet til satsing på musikk og kultur i Bergenskirkene.

Årsmeldingen lagt fram

Flere andre viktige saker var også oppe da Bergen kirkelige fellesråd holdt møte i Aasegården 25. april, der de fikk vedtatt årsmelding for 2017. Her kan du lese om mye av det som skjedde i fjor både i menighetsavdelingen, kirkebyggavdelingen, på gravplassfeltet og kirkevergens administrasjon. Årsmeldingen er ført i pennen av Bergen kirkelige fellesråds leder Lars Kristian S. Gjervik, og vil både bli lagt ut på hjemmesiden og komme i trykket versjon etter hvert.

Av denne går det blant annet frem at Fellesrådet har søkt om å få mer penger fra Bergen kommune enn de fikk i fjor. Innenfor drift er det særlig fokusert på behov innenfor diakoni/levetår, verdibevarende vedlikehold av

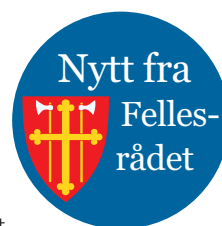
kirkebygg og gravplass, samt drift av Sædalen nærkirke. Innenfor investeringsbudsjettet er det særlig løftet fram ekstratilskudd til

Sædalen nærkirke og Fyllingsdalen kirke, samt hjelp til å få statstilskudd til vernede kirker. Dette er i tillegg til gjeldende ramme på investeringer. Innenfor gravplassområdet er det utover gjeldende ramme fokus på Andtveit gravplass og Fana kirkegård.

Revisjon

Avslutningsvis opplyser Fellesrådet at Deloitte er valgt som revisor for en fireårsperiode. Det var fellesrådets kontrollutvalg som gjennomførte prosessen med anbud og utvelgelse. Revisjon har en svært viktig kontrollfunksjon, og gir fellesrådet trygghet for at forvaltningen i BKF har en høy standard. ●

Hele møteprotokoller med alle sakene og saksdokumenter er offentlig tilgjengelig på fellesrådets nettside (www.bergen.kirken.no) for en mer utfyllende og helhetlig informasjon.

Advokatfirmaet Vegard Austgulen AS

- Arv/gaver • Familie • Ektepakter
- Samliv • Kontrakter • Kjøp/salg

15 prosent rabatt til nye klienter fra søndre bydel, der jeg vokste opp! Hjemmebesøk mulig.

Sandviksbodene 1H-Slaktehuset, 5035 Bergen
Telefon: 55 70 63 64 - 924 59 483
E-post: vegard.austgulen@advokathus1.no

www.byadvokaten.net

Abbedissen begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

www.abbedissen.no

– Hvem var den første som fortalte deg om Jesus?

Dette var et av spørsmålene vi snakket om da Camp Sædalen gikk av stabelen for fjerde gang.

TEKST OG FOTO: Sigrid T. Fahlvik

Camp Sædalen er en årlig leir i Sædalen for 4.-7. klassinger fra Slettebakken, Sædalen og Birkeland menigheter. 30 barn var med på to flotte dager med aktiviteter i gymsalen, felleskor, bollebaking, kunstverksted, tur, stafett, grilling, underholdningskveld, gudstjeneste og misjonstivoli!

Temaet for helgen var misjon. Barna fikk lære om misjonsbefalingen og om menighetenes misjonsprosjekt i Estland. Det gjorde stort inntrykk på mange at det tidligere ikke var lov å være kristen i Estland. Etter gudstjenesten på søndagen samlet vi inn penger

til misjonsprosjektet gjennom gøyе aktiviteter på misjonstivoliet. Et av prosjektene som støttes er bygging av kirke.

Mamma, pappa, bestefar eller bestemor var svarene som gikk igjen på spørsmålet Hvem var den første som

fortalte deg om Jesus? Barna fant ut at misjon ikke bare handler om å samle inn penger og sende misjonærer til andre land, men at vi kan være misjonærer for hverandre hjemme i familien og i nærmiljøet også. Misjon er å dele! ●

Nytt fra Sædalen:

Det er et voksende barne- og ungdomsarbeid i Sædalen og mange frivillige bidrar.

TEKST: Leidulf Øy

Kirken har behov for å styrke den lokale staben. BKF øker stillingen til Sigrid T. Fahlvik, slik at hun blir ansatt i 90% stilling fra høsten. Sigrid leder trosopplæringen i Sædalen, koret Knøttesang for de minste og Kompisklubben for 1.-4. trinn.

Med de store ungdomskullene i området har menigheten ungdomsarbeid

Økt satsing på barn- og unge

som hovedsatsing. Amund Hosøy har ved siden av å studere på NLA vært ungdomsarbeider i 20% stilling. Han er ferdig utdannet til sommeren. For å kunne fortsette satsingen på ungdom har vi sett behov for å ha med Amund videre og målet vi satt oss var å få på beina en full stilling som ungdomsarbeider i Sædalen og Birkeland. Det målet har vi nådd: Bispedømmet stiller midler til en halv stilling og menighetene finansierer den andre halve stillingen gjennom givermidler fra private. Vi tror det er en av de beste investeringene vi kan gjøre nå. Amund er med i konfirmantarbeid, ledertrening og

leirer og han leder Ten-klubb, Kristen Idrettskontakt (KRIK), Søndagsskole for tenåringer.

Nærmere kirketomt i Sædalen!

Byrådet har nå behandlet forslag til områderegulering i Sædalen. En del av planen er plassering av kirke. I forslaget er det satt av kirketomt ved butikken. Det er satt av 40 mill. i innværende byrådsperiode, og dersom forslaget til kirketomt blir vedtatt vil en kunne sette igang prosjektering og bygging. Det vil bli et allsidig bygg med kirkerom, kafè og lokaler for barn og ungdom. ●

Velkommen til Sædalen menighet!

Følg med på nettet for oppdatert informasjon om høstens aktiviteter.

Ansatte i Sædalen menighet:

- Leidulf Øy, prest, 489 91 909
lo344@kirken.no
- Sigrid Trætteberg Fahlvik, menighetspedagog, 988 18 687 -
st879@kirken.no

- Amund Hosøy, tweens/
ungdomsarbeid., 926 96 837 -
ah487@kirken.no

- sedalenmenighet.no
- [facebook.com:](https://www.facebook.com/sedalenmenighet)
> [Sædalen menighet](https://www.facebook.com/sedalenmenighet)

PILEGRIMS- VANDRING

**18. juni 2018 kl. 17.00 - 20.30,
fra Smøråsen til Fana kirke.**

Vi går den gamle pilegrimsveien fra Smøråsen til Fana kirke. På den idylliske stien/veien får du høre historier og selv være pilegrim.

- **Ta med:** Niste, drikke, sitteunderlag og klær etter vær.
- **Løypen:** Turen er knappe 3,5 kilometer og litt av stien er i ulendt terreng.
- **Oppmøte:** P-plassen ved Birke-land kirke kl. 16.45. Det blir felles skyss til Smøråsfjellet.

- **Retur:** buss 60 fra Fana kirke kl. 20.29 og Bybanen videre.
- **Påmelding/frister:** Påmelding innen fredag 15. juni til Torill Kongsbakk, 55 56 11 43/torill@sesamist.com eller til Linda Bårdsen, 55 36 22 85 - 483 02 448 lb878@kirken.no ●

**Se www.birkelandmenighet.no
for mer info om pilegrimsturen!**

GRAVSTEIN

Alle utførelser - fra grov til helpolert.
Rikholdig utstilling under tak.
Navnetilføyer og oppussing.

Katalog på eikner.no

Mandag og fredag 7-15
Tirs, ons og torsdag 7-18
Lørdag 10-14

STEINRIKET

EIKNER NATURSTEIN

Ulsmågv. 27, Nestfun 55987000

Samdals
BEGRAVELSESBYRÅ

Vi kan hjelpe til med rådgivning og tilrettelegging ved begravelser og bisettelser.

Døgnvakt 55 90 19 80
www.samdals.no
Håkonsgt. 13 • 5015 Bergen

Vi takker og ber

Kjære forbedere: «Se, Herrens hånd er ikke for kort til å frelse, og hans øre er ikke for tungt til å høre.» Jes 59,1

Uke 24: Sommeravslutning og hattefest i Birke-land. Velsignelse over sommer og ferietid.

Uke 25: Avslutningen av skoleåret og sommerferien som begynner til helga.

Uke 26: Givertjenesten. Alle som har meldt seg som faste givere. Menighetene vi støtter i Estland; i Mustamäe og Saku.

Uke 27: Menighetsbladet og alle trofaste medarbeidere som deler ut menighetsbladene.

Uke 28: Alle som er ensomme, syke eller i sorg.

Uke 29: Alle som lever med krig og katastrofer.

For fred og forsoning i hjem, i land og i verden.

Uke 30: Alle dåpsbarna og deres familier.

Uke 31: Trofaste forbedere gjennom hele året.

Uke 32: Innvandrere og flyktninger i menighetene og lokalsamfunnet vårt, og i verden.

Uke 33: Planlegging og oppstart av nytt semester i Sædalen og Birkeland. Skolestart.

Uke 34: Oppstart Nabo-kafé og undringsstund.

Uke 35: Prestene våre, forkynnelsen i menighetene og bibeltimen 28/8.

Uke 36: Birkeland kanto-ri og kantorene. Bobla tensing, barnekorene og musikkarbeidet i lokal-miljøet. Konfirmantene i Birkeland og Sædalen.

Uke 37: Alle som lider pga klimarelaterte natur-katastrofer, og andre na-turkatastrofer.

«O Herre, vår Gud, i skyg-gen av dine vinger finner vi håp. Du beskytter og bærer oss. Når du er vår styrke eier vi en kraft som aldri skal svikte. Om vi stoler på vår egen styrke, blir vi kraftløse. Vi vil komme tilbake til deg, og vi trenger aldri mer frykte for at vi skal bli hjemløse. Selv om vi har vært langt borte, har ikke ditt hus falt sammen.»

Augustin

Hvem-hva-hvor i Birkeland menighet

Tlf.: 55 36 22 80 - E-post: birkeland.menighet@kirken.no - Boks 152, Nesttun, 5852 Bergen

Ta gjerne direkte kontakt med ansatte. Hvis de ikke er til stede er det mulig å legge igjen beskjed.

Besøksadresse:

Hardangerveien 5 B, Nesttun

Menighetshuset, Øvsttunv. 29

Bestilling av lokaler: 55 36 22 80
leie.birkeland@kirken.no

Dåp, vielse og begravelse:

Kirketorget: 55 59 32 10
kirketorget@kirken.no

Spørsmål om gravstell?

Gravplassmyndigheten i Bergen:
55 59 39 00 - bergen@gravplass.no

Sokneprest:

Kjersti G. Norheim: 55 36 22 82
kn223@kirken.no

Vikarprest:

Atle Otto Moe: 55 36 22 83

am962@kirken.no

Kateketer:

Ingunn Myklebust: 55 36 22 87
im658@kirken.no
Carina Ø. Søfteland: 55 36 22 88
cs467@kirken.no

Kapellan:

Leidulf Øy: 55 36 22 84
lo344@kirken.no

Administrasjonsleder:

Eli Heggdal: 55 36 22 81
eh462@kirken.no

Diakon:

Linda Bårdsen: 55 36 22 85
lb878@kirken.no

Twens- og ungdomsarbeider

Amund N. Hosøy- ah487@kirken.no

Kantorer:

Carsten Dyngeland: cd275@kirken.no

Ottar Arnestad: 55 36 22 86
oa534@kirken.no

Frivillighetskoordinator/

administrasjonskonsulent
Hilde Karin Wolter: 55 36 22 90
hw678@kirken.no

Ungdomsarbeid:

Andreas Weltzien: aw792@kirken.no

Menighetspedagog Sædalen:

Sigrd Trætteberg Fahlvik:
55 36 22 91 - st879@kirken.no

Kirketjener:

Barbro Husdal: 55 36 22 89
ah337@kirken.no

Menighetsrådsleder:

Karina Hestad Skeie
55 36 22 81 (menighetskontoret)

Birkeland I. KFUK-speidere:

Lise Strøm Nilssen: 97 63 63 32

KRIK- Nesttun

nesttun.krik.no + Facebook

1.Øvsttun speidergruppe NSF:

Cecilie Hanseth -
cecilie.o.hanseth@gmail.com

Birkeland Y's Men's Club

Helge Strøm Nilssen
hestni@gmail.com
55 10 11 54 - 414 07 774

Nesttun mannforening for NMS

Stein Wivestad: 55 13 46 44

Gave til menigheten?

Kontonummer: 1644.32.89430

Få epostnyheter fra Birkeland:

mailman.uib.no/listinfo/birkeland

Gave til menigheten:

Kontonummer 1644.32.89430
VIPPS # 10164

Hva skjer i Birkeland menighet fremover?

Gudstjenester søndager kl. 11. Se side 20.

Kirkeskyss: Velkommen til kirke! Takk for at du er med og skaper fellesskapet i menigheten. Ønsker du kirkeskyss, ring diakon Linda Bårdsen på 55 36 22 85/48 30 24 48 seinest fredag – vi har som regel skyss til alle gudstjenester utenom skolens ferier.

Sjekk ut nettsiden for kalender og nyheter: www.birkelandmenighet.no

Hører du til i Sædalen? Les mer her: www.sedalenmenighet.no

Gå ikke glipp av:

- **Åpen kirke** hver fredag fra kl. 15-17
- **Gudstjenester i sommer** – se baksiden av bladet!
- **Pilegrimsvandring:** 18/6 – se egen annonse på side 19.
- **Hattefesten** – søndag 17. juni – gudstjeneste med påfølgende sommeravslutning
- **«Sommerkonsert i åpen kirke»** Hver søndag fra 24. juni til og med 29. juli: åpen kirke kl. 20.30-21.00 og deretter konsert v en av våre kantorer fra 21.00-21.30. Legg kveldsturen innom kirken for en forfriskende stund

Voksen i Birkeland

- **Birkeland kantori:** Hver onsdag fra kl. 19.30-21.30 for deg som har sangglede

og som kan tenke deg å være mer med i gudstjenesten.

- **Bibeltimer** på menighetshuset vanligvis siste tirsdag i måneden kl. 19.30. Enkel servering og samtale: Oppstart 28/8.
- **Diakoni:** Kirkens bord på Baker Brun. Torsdager 12-13 utenom skolens ferier finner du diakonen på Baker Brun. Du er hjertelig velkommen til å slå deg ned for en prat om løst og fast. Ønsker du sjelesorgsamtale, kan vi gjøre en egen avtale om det.
- **Nabokafé:** Hver tirsdag kl. 12-14 på menighetshuset for alle, med suppe og rimelig mat. Siste før sommeren er 19/6 – oppstart etter sommeren 21/8.
- **Undringsstund:** Annenhver tirsdag i forbindelse med Nabokaféen inviterer vi til undring og samtale kl. 13 på menighetshuset. Kombiner gjerne med en tur på Nabokaféen først (19/6 – oppstart etter sommeren 21/8)

Barn i Birkeland

0-18 Sammen om Skatten er tittelen på Trosopplæringsplanen. Se også nettsiden for mer informasjon om hvert tilbud.

- **26/8:** utdeling av bibel til skolestartere
- **Babysang** onsdag kl. 10.30-12 i kirken. Oppstart onsdag 29 august.
- **Søndagsskole:** Når det ikke er skoleferie eller familiegudstjeneste.
- **Barnekor** – øver i kirken hver onsdag fra kl. 17-18. For barn fra 1-6 klasse

- **Fredagstaco:** på menighetshuset fra kl. 17-19: 24/8, 21/9, 19/10 og 16/11.
- **Twensklubb:** onsdager på menighetshuset: oppstart 5/9.

Ung i Birkeland

- **Nattkafé for ungdom** Annenhver fredag kl. 19.30-23 på menighetshuset. For 7-8 klasse: fram til 21: oppstart etter ferien blir 24/8.
- **Bobla Ten Sing:** Torsdager kl. 19-21 på menighetshuset—med eget band, dans og lek.
- **KRIK Nesttun:** Annenhver fredag kl. 18-20 i gymsalen på Midtun skole: Bli kjent med Jesus og andre kule folk. Motsatte uker fra nattkafe.
- **Birkeland KFUK** speidere: sjekk ut nettsiden deres for informasjon om gruppene: http://www.kmspeider.no/no/Kretser_og_grupper/Birkeland/
- **Øvsttunspeidere:** www.ovsttun.org

Få full oversikt over alle aktiviteter på birkelandmenighet.no

Sjekk også gjerne ut Facebook: facebook.com/birkelandmenighet

Menighetskalender

Dåp

Johan Hodneland
Johan Jordan Johannesen
Simon López-Ramsøy
Sverre Røiseland Madland
Sofie Hagland Mauserth
Pia Jansen Aasheim
Tiril Andrea Rolland Rolland
Ulrik Jensen Kvinge
Emil Steinset Løwø
Herman Grøteide Møllevik
Helene M. Aadland-Atkinson
Lisa Daltveit Osebakken
Sofia B. Johansson Steinsbu
Aslak Tuvin Krogrud
Zoey Elaine Johnson
Emma Akselberg Bø
Sunniva Skaar McIntosh
Amalie Alver-Pedersen
Oda Willumsen Idsø
Magnus G. Frøderberg
Ingrid Helen Strønen Lien
Elvin Nepstad Aga
Dennis Lilletvedt-Gjertsen
Johann Søylen Flatholm
Håkon Hafstad Kristiansen
Ola Gildestad Tveit
Ylva Halhjem Hammersland
Ada Nødset Trøstaker
Isak Frantzen Brandal
Philip Engen Melve
Tiril Pedersen
William Sekse Strømmen
Birk Holen Endresen
Kornelius Moe Søgner
Liva Renså Gjedrem
Bastian Wiik Granger
Theodor Haugen Kveim
Aksel Holdhus-Ekerhovd
Albert Berge Jacobsen
Niklas Deisz
Andreas Sundhordvik Halland
Tommy Flagtvedt
Josefine D. Midtun-Larsen
Louis-Nicolay M. Valderrama
William Fosse
Konstanse A. Ersland Henne
Josefine A. Ersland Henne
Stian Hysa
Ella G. Lunde Ommundsen

Snorre Lien Wergeland
William Bruaas Tørfoss
Ada Sofie Kleppe
Isabelle Akse Kenefe
Hedda Baardson Kalland
Solveig Edvardsen
Eline Steinsland Opperud

Vielser

Linn Beathe Hatland og
Morten Haukeland
Siri Elisabeth Holberg
og Mats Olsen
Marie Bech og
Sverre Henning Sørensen
Wiviann Olsen og
Eirik Alexander Lohne

Begravelser

Laila Kristine Valle
Kåre Magnus Uthaug
Erik Næss
Olav Midtun
Arne Leon Bosdal
John Carlsen
Tor Ingvald Nielsen
Berit Kaspara Oen
Sylvia Skår
Tor Johan Birkeland
Sigfred Grønning
Reidar Fritz Thomassen
John Danielsen
Astrid Ludvigsen
Anne Barca Ljosvoll
Gunvor Malkenes
Filip Nilsen
Ingeborg Larsen
Kari Margrethe Horne
Brita Smith-Sivertsen
Asbjørn Hop
Arne Vidar Hilton
Steinar Johansen
Rolf Laumann Rosvold
Kirsten Borsholm
Hjørdis Jacobsen
Harly Edmund Jakobsen
Kjell Hanevig
Ann Beryl Dudley Lunder
Sigfrid Gilde

Gudstjenester

17. juni. Birkeland kl 11.00
Gudstjeneste, dåp, nattverd.
Norheim. Kirkekafe og hatte-
fest. Søndagsskole. Matt 16,24-
27. Offer: Tilbygg til kirken

Birkeland kirke kl 13.00
Dåpsgudstjeneste. Norheim

24. juni: Vi viser til Skjold
kirke. Gudstjeneste kl 11.00

1. juli. Birkeland kl 11.00
Gudstjeneste, dåp, nattverd.
Norheim. Matt 16,13-20. Offer:
Menighetens speidergrupper

8. juli: Vi viser til Skjold kirke.
Gudstjeneste kl 11.00:

15. juli. Birkeland kl 11.00
Gudstjeneste, dåp, nattverd.
Øy. Mark 12,37b-44. Offer:
Menighetens arbeid

22. juli: Vi viser til Skjold kirke.
Gudstjeneste kl 11.00

29. juli. Birkeland kl 11.00
Birkeland kirke kl 11.00
Gudstjeneste, dåp, nattverd.
Ottesen. Lukas 9,23-26
Offer: Normisjon utland

5. august
Vi viser til Skjold kirke.
Gudstjeneste kl 11.00

12. august. Birkeland kl 11.00
Gudstjeneste, dåp, natt-
verd. Norheim. Lukas 8,1-3
Offer: Menighetens arbeid

19. august. Birkeland kl 11.00
Gudstjeneste, dåp, nattverd.
Lukas 12,41-48. Offer: Sædalen
menighetsarbeid.

19. aug. Sædalen sk. kl 11.00
Gudstjeneste, dåp, nattverd.

Øy. Søndagsskole. Kirkekafe.
Offer: Misjonsprosj. i Estland

26. august. Birkeland kl 11.00
Familiegudstjeneste, nattverd.
Norheim. Kirkekafe. Lukas
17,7-10. Offer: Norsk søndags-
skoleforbund

1.sept. Birkeland kl 11.00
Gudstjeneste med dåp

2. sept. Birkeland kl 11.00
Gudstjeneste, dåp. Lukas
10,38-42. Offer: Kirkens SOS i
Bjergvin

**2. sept. Bergendal gård
kl 11.00**
Friluftsgudstjeneste. Øy
Offer: Bergendal gård.

9. sept. Birkeland kl 11.00
Gudstjeneste med nattverd.
1. Peter 4,12-19. Offer: Menig-
hetens arbeid

16. sept. Birkeland kl 11.00
Gudstjeneste med dåp og natt-
verd. K.G. Norheim og B. Nor-
heim. Lukas 7,11-17
Offer: NLA Høgskolen

16. sept. Sædalen sk. kl 11.00
Familiegudstjeneste med dåp.
Øy. Skolestartmarkering for 1.
trinn. Kirkekafe. Offer: Søn-
dagsskoleforbundet

23. sept. Birkeland kl 11.00
Gudstjeneste, nattverd.
Diakonien dag. Søndagsskole.
Kirkekafe. Matt 8,5-13.
Offer: Diakoniarb. i Birkeland

23. sept. Sædalen sk. kl 11.00
Gudstjeneste, dåp, nattverd.
Øy. Konfirmantpresentasjon
og 3-åringer inviteres til søn-
dagsskole. Søndagsskole.
Kirkekafe. Offer: Ungdoms-
arbeidet i Sædalen menighet.

**Vil du være med å
satse på de unge?**

Du som har barn og ungdom i huset, eller som er tante eller onkel eller besteforeldre, - hvor mye betyr et trygt og godt ungdomsmiljø for deg? Birkeland menighet har et stort fokus på barn og unge og vi har ansatt en ungdomsarbeider. Nå er det behov for å øke givertjenesten med kr 100.000 i året de neste tre årene. Er du en av de nye giverne våre?

Nå er det enkelt å melde seg på til givertjenesten på nettsiden vår: www.birkelandmenighet.no

Spørsmål? Ta kontakt med oss på 55 36 22 80/81.

